

Kardinal Josip Bozanić, nadbiskup zagrebački
Homilija na Uskrs
Zagreb, Katedrala, 21. travnja 2019. godine.
Čitanja: *Dj 10,34a.37-43; Kol 3,1-4; Lk 24, 13-35*

Dragi vjernici Krista Uskrsloga, draga braćo i sestre!

1. Svetkovina Uskrsa što je danas slavimo nije dan izvan vremena. Naprotiv, za kršćane je upravo Uskrs u središtu vremena. Svaka nedjelja nama je Uskrs, mali Uskrs, dan kojim zaključujemo tjedan i ujedno dan početka novog tjedna. Za kršćanskog vjernika je sveta misa u središtu nedjelje, stoga su kršćani govorili mi ne možemo bez nedjeljne Euharistije. Mogli bismo sasvim jednostavno reći da je za praktičnog kršćanina znak raspoznavanja njegovo redovito sudjelovanje na nedjeljnoj misi. Danas na Uskrs zagledani smo u Krista, jutarnju Danicu koja ne zna zalaza, a to je Krist Uskrsli, povratnik od mrtvih, koji svijetli svakom čovjeku, kako smo noćas pjevali u Vazmenom hvalospjevu.

Uskrsu je prethodio Veliki tjedan, koji nazivamo i svetim, jer sav je bio označen otajstvima Isusove prisutnosti, posebno muke, smrti i uskrsnuća Kristova. Taj tjedan posvećuje sve naše dane. A budući da smo Isusovi, njegov Vazam, njegov prijelaz i naš je prijelaz od staroga u novoga čovjeka. Danas je za nas dan radosti i željeli bismo da nas uskrsna radost uvijek prati. Molimo da uskrsna radost u našim danima bude puno snažnija od naših strahova i razočaranja koji nas često pritišću i muče te nas uvlače u teškoće koje nam se često nameću kao nepremostive. Privikavaju nas na tamu, da sve gledamo negativno, kao da smo prisiljeni nositi crne naočale.

2. Dragi vjernici, Uskrs je pobuna protiv grijeha, smrti, ništavnosti; protiv samoće i oholosti koja razara život. Uskrs je pobuna protiv užasa kada čovjek, na razne načine, ubija čovjeka; protiv ruganja i preziranja ljudske ranjivosti. Uskrs je pobuna protiv omalovažavanja ljubavi Onoga koji, osuđen zbog naših grijeha, nije spasio sama sebe, koji je do kraja opraštao i molio za svoje progonitelje, za svoje neprijatelje.

U Velikom tjednu razmatrali smo i o izdaji učenika, o razornoj snazi korupcije koju se plaća novcem, o slaboći političara Pilata koji razumije ali zbog obzira i straha nema snage donijeti pravednu odluku, o Petrovom samopouzdanju u susretu s vojnicima i padu zbog straha u izdaji pred običnom poslužiteljicom, u navještaju Isusove muke slušali smo i povike nagovorene mase kojom se olako dirigira.

Kako, braćo i sestre, u susretu s tako vidljivim zlom vjerovati u ljubav, imati pouzdanja u Čovjeka izranjenog i osuđenog, prepoznati u njegovom završetku na križu Krista, Osloboditelja i Spasitelja? Dolaze nam u sjećanje Njegove riječi, »ako pšenično zrno, pavši na zemlju, ne umre, ostaje samo; ako li umre, donosi obilat rod« (Iv 12, 24).

3. Mir i zadovoljstvo koje uvijek ostaje u nama i koje nam nitko ne može oduzeti, pa ni smrt, jest ono dobro što ga dajemo drugima. Isusov život nas uči da je ljubav zadržana samo za sebe izgubljena, ali ljubav, velikodušnost, ono što iskrena srca dajemo drugima, darivanje na dobro drugih, nikada nije izgubljeno. Stoga smijemo reći da kršćani ne traže križ, nego Raspetoga na križu i zbog toga pomažu tolikima koji su poput njega razapinjani, mučeni i omalovažavani te zbog toga žele u svom životu slijediti Isusa.

I mi smo danas ovdje poput dvojice učenika na putu za Emaus, možda zbunjeni i pritiskani tolikim sumnjama i nerazumijevanjem. Od te dvojice učenika poznamo ime samo jednoga, drugi bi mogao nositi naše ime, u njemu se lako može prepoznati svatko od nas. Dvojica su, ali se ne može reći da su braća u Kristu, jer s njima još nije Isus. Oni između sebe ponavljaju riječi koje su slušali, ali te riječi ne sadrže nadu, odnose se samo na prošlost. Oni su bez vizije budućnosti jer su oslonjeni isključivo samo na križ. Dvojica učenika, rekli bismo životare, jer nema pravoga života bez nade. Sjećaju se riječi koje su čuli, ali ih ne shvaćaju, ne razumiju njihovu djelotvornost. Govore s Njim, ali ga ne prepoznaju, jer ga traže u prošlosti, a ne u sadašnjosti. Sjećaju se da su njegove riječi bile snažne, da je bio moćan, ali na tome se zaustavljaju. Zbunjeni su i onime što su čuli od žena i od učenika koji su se vratili s groba. Ali ga ne uspijevaju prepoznati jer ne vjeruju, poput Tome, i oni nemaju pouzdanja. Samo ponavljaju riječi, koje u njima nisu djelotvorne. Oni su zatvoreni, kao mlaki vjernici bez oduševljenja i radosti. Ali Isus se ne umara u razgovoru s njima, strpljiv je, pun pouzdanja.

4. Braćo i sestre, u susretu s nama Isus nikada ne počinje od naših grijeha, naših otpora. Kao s učenicima na putu, nastavlja iznova tumačiti. Njegova Riječ raste u onima koji je čitaju, koji je nastoje razumjeti na putu svoga života. Isus se ne umara tumačeći iznova, usmjerujući na pravi smisao Riječi. »Nije li trebalo da Krist sve to pretrpi te uđe u svoju slavu?« (Lk 24,26). Nema Uskrsa bez križa, jer Uskrs je stvarni život, a ne lijepa priča. Nije li potrebno i nama slijediti taj put da bismo uskrsnom nadom rasvjetljavali tamu zla i grijeha?

To nam svjedoče Pisma, počevši od Mojsija do proroka. Nisu to riječi o kojima se govori samo u predavaonicama ili teoretski u nekim programima, nego to je svakidašnji put života za kršćanskog vjernika. Ići Isusovim putem znači poći ususret mnogima, slušati ih, približiti im se, pokušati ih razumjeti i s puno strpljenja pomoći im, donoseći nadu koja otvara nove mogućnosti.

Do nas i ovih dana dolaze vapaji, koji govore o ljudima, radnicima, za koje kažu da mjesecima idu na posao, a ne dobivaju plaću i to u onim dijelovima naše Domovine za koje se kaže da su najrazvijeniji i dobro ustrojeni. Kako je to moguće? Sigurno da o tome više znaju ljudi iz politike, kako iz lokalne, tako i one najviše. Moguće je da se trebaju rješavati problemi koji su se dugo skrivali pod tepihom, zbog interesa moćnika. Međutim, u takvim igrama i računicama na kraju strada mali čovjek. Kao Crkva nismo zaduženi da ispitamo kompleksnost stvarnosti. Ono što kao Crkva možemo učiniti je Caritas, ali to ne rješava problem. Stoga pozivamo sve odgovorne da u rješavanju ne lakih zadataka, koje je ostavila prošlost, ne izgube iz vida malog čovjeka koji nije zaštićen.

5. Dragi vjernici, svaka odluka koja se donosi u molitvi, nošena uskrsnim svjetlom, može dati pokretačku snagu. Potrebna nam je danas u svim slojevima naše domovine Hrvatske snaga uskrsne odlučnosti. U skladu s njom djelovali su mnogi naši vjernički uzori, a na poseban način blaženi Alojzije Stepinac koji je svoju odlučnost napajao na vrelu vjere u Uskrsloga Krista i njegovu Crkvu. Odlučan da nikad ne prestane djelovati iz istine, da ostane uz svoju Crkvu i narod, da ne napusti svoju Domovinu, ne samo da je razoružao svaku zloradost koja ostaje jalova kolikogod intenzivno napadala njegov svetački lik, nego nam je pokazao put kako slijediti Gospodina.

»Najdjelotvorniji način suočavanja sa zlom, počevši od manjih ili većih nepravda, kakvih su puni naši odnosi svakoga dana, očituje se u našoj spremnosti da to suočavanje usvojimo. Tako da to trpljenje postaje i naše trpljenje, pa i onda kada nas se izravno ne tiče, a da pritom ne izgubimo ni volju ni vjeru da Gospodin vodi našu povijest i da ispunja svoj plan kako nam svjedoči blaženi Alojzije Stepinac.

Taj pristup ne prestaje prokazivati zlo i grijeh ondje gdje vidimo da oni i nas i svijet udaljuju od Boga. Kao vjernici pozvani smo ići dalje od ciljeva koji se zaustavljaju na prolaznim planovima. Upirući pogled prema vječnosti, mi

gledamo zemaljsku stvarnost, previranja i nastojanja. Zahtjevi za pravima i pravednošću nemaju svoje konačno opravdanje u sukobljenosti interesa. Nepravda kao konačni cilj dovodi do trpljenja mnogih. Ona pokušava razoriti nadu da je moguće živjeti drukčije odnose. Kristov križ, kojega smo i mi dio, čuva nadu i pouzdanje u Božju blizinu.

Ta Božja blizina, braćo i sestre, najpotrebnija nam je u Hrvatskoj. U njoj se, snagom proročkoga poslanja Crkve, usuđujem govoriti o nadi za hrvatski narod upravo u trenutcima kada se čini da smo slabi, da smo u mnogočemu stavljeni pred snagu koja ne računa s Bogom i bahato izruguje važnost Kristove blizine. U rječniku politike, gospodarstva, tehnologije nalaze se riječi o tome da je nešto neizbježno, nužno, jedino moguće, da nema alternative. Kao da nema prostora za preobraženi svijet u kojemu živi iskrenost, poštenje, ljubav« (Uskrsna poruka 2019.).

6. Dragi vjernici, »Uskrs govori rječnikom u kojem Krist ulazi u borbu sa zlom što ga je čovjek izabrao, da oslobodi čovjeka preuzimajući u svojoj slobodi na sebe krivnju; da Bog vrati čovjeka u život, darujući mu svoj život. I toliko puta u patnjama ljudi čujemo kako se krivica pripisuje Bogu, proziva se njegova šutnja i zbog nje ga se odbacuje. A Isus nam govori da se sa zlom ne može ući u borbu bez spremnosti da na svojoj koži, u svom srcu, osjetimo trpljenje drugoga i da pritom ne gubimo nadu. Stoga molimo Gospodina za nadu. Molimo za nadu koja je Božja blizina. Dar Kristova uskrsnuća daje snagu da u lice gledamo zlo i nepravdu, ne dopuštajući da unište našu nadu. Time prosvijetljen sveti Pavao piše: »Ne daj se pobijediti zlom, nego dobrim svladavaj zlo« (Rim 12, 21).

Za Isusove je učenice i učenike bilo najbolnije iskustvo Isusove smrti, jer je ostavljala ranu, gubitak njegove blizine. Ali vjera i ljubav nisu prestajale čuvati nadu te blizine. Čežnja za blizinom dovodi ih pod križ, ali i na grob, koji je u jutro uskrsnuća ostao prazan. U Kristovu uskrsnuću i pobjedi nad grijehom, u pobjedi nad udaljenošću od Boga, nalazi se naša vječnost. U tom daru pozvani smo druge darivati – noseći Božju blizinu. To možemo ne svojom snagom, nego tako da budemo blizu Bogu, da čujemo što nam govori, da osjetimo dodir njegova

milosrđa« (Uskrsna poruka 2019.).

Na Uskrs »raduje se zemlja obasjana tolikim sjajem« (Vazmeni hvalospjev), a ipak često tako izmučena nepravdama, napetostima i ratovima. Molimo danas za sve koji su žrtve strašnih ratova, neimaštine i drugih opasnosti, koji su prisiljeni napustiti svoje domove i zemlje tražeći rješenje za svoj život. Molimo za mir u svijetu. Molimo za sve koji su u raznim tjelesnim i duhovnim teškoćama, za bolesne, napuštene, osamljene, klonule, za one koji traže posao, za sve koji su izgubili nadu i radost življenja. Molimo posebno danas za mlade da im se osigura dostojna budućnost.

Draga braćo i sestre, svima Vama i Vašima i onima koji nas prate putem medija, želim blagoslovljen Uskrs, da se naši životi u domovini Hrvatskoj preobrazu u ostvarenju uskrsne nade! Amen.